

PARGAS

PARAINEN

INVESTOINTIEN KIRJAUS- JA RAPORTOINTIOHJEET

1. Investoinnin määrittely
2. Hankelomake ja sen täyttöohje
3. Tiliöintiohjeet
4. Raportointi

1. Investoinnin määrittely

Investointimeno on käyttöomaisuuteen ja sijoituksiin tehtävä investointi, jolla voidaan katsoa olevan vähintään 4 vuoden taloudellinen käyttöikä ja merkittävä taloudellinen arvo. Tällaiseksi merkittäväksi arvoksi määritellään vähintään 10 000 euroa. Kun perustetaan uusi yksikkö, niin vaikka yksittäinen hankinta jää tämän summan alle, hankintoja voidaan käsitellä kokonaisuutena (esim. kun avataan uusi päiväkotiki ja hankitaan sinne kalusteita sekä muita irtainta omaisuutta eri toimittajalta, niin jokaisen toimittajan laskun ei tarvitse ylittää 10 000 euroa).

Olemassa olevaan käyttöomaisuuteen tehtävän investoinnin on täytettävä seuraavat kriteerit:

- a) investoinnin on annettava kohteelle pysyvää lisäarvoa sekä
- b) pidennettävä kohteen käyttöaikaa.

Jos nämä kriteerit eivät täyty, meno kirjataan käyttömenoksi.

Seuraavat menot **eivät** ole investointimenoja, vaan käyttömenoja:

- laitteiden korjaus ja vuosihuolto
- kiinteistön kulumis-, home- tai muun vaurion korjaaminen
- tiepäällysteen korjaaminen
- yleiset suunnittelumenot esim. kun mietitään vaihtoehtoja
- palkkakustannukset, jotka syntyvät aloittamisen ja suunnittelun yhteydessä
- hallinnolliset kulut (esim. käännöstyöt)
- kokouskahvitukset ja -ruokailut
- työkalut
- lelut, joiden käyttöikä on alle 4 vuotta (esim. ämpärit, lapiot)
- työvaatteet ja -varusteet
- sisäisiä laskuja ei saa kirjata investointimenoina, vaan jos ne ovat merkittäviä, tehdään ne menonsiirtoina muistiotositteella

2. Hankelomake ja sen täyttöohje

Jokainen investointimeno ilmoitetaan talousarviossa erikseen ja siitä tehdään hankelomake. Investoinnit budjetoidaan bruttomenetelmällä, sekä menojen että tulojen pitää näkyä erikseen hankelomakkeella.

Poikkeuksena vesihuolto, jonka osalta talousarvioon varataan investointisumma eri laitosten vesi- ja viemäri-laitteistojen uusimiseen priorisoitavaksi myöhemmin tarpeen mukaan. Priorisointi tehdään kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaostossa ja hyväksytään kaupunginhallituksessa, jotta kriisitilanteissa mahdollisesti tarvittavien investointien tekeminen helpottuu. Kun päätös on tehty, ilmoitetaan siitä myös talouspalveluille, jotta investoinneille voidaan avata oma hankenumero.

On tärkeää täyttää lomake huolellisesti, koska se on kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksenteon pohjana. Hankelomake liitetään talousarviokumenttiin. Se myös helpottaa investoinnin kirjanpitoa ja kulukirjauksia.

Hankkeen nimi:	Hankenro	xxxx	Kustannuspaikka	xxxx	Investointibudjetti xxxx			
Kunta-alue, osoite, kiinteistönumero:	KUSTANNUSARVIO (sitovuustaso)			0	0	Tarkastus		
Vastuuhenkilö:	Hanke alkaa, kk/vuosi:					xx/xxxx		
Hankeryhmä:	Hanke päättyy, kk/vuosi:					xx/xxxx		
Hankkeen kuvaus:	Perustelut:			%	Rakennus			
				%	Kiinteä rakenne			
				%	Peruskorjaus			
				%	Koneet ja irtaimisto			
				%	Vesi			
				%	Viemäri			
				%	Hulevesi			
				%	Muut pitkävaikutteiset menot			
				%	Maa-alueet			
		%	Sijoitukset					
Hankkeen kustannukset, €:	2016 & <	TA 2017	Arvio 2017	TA 2018	2019	2020	2021 & >	Yhteensä
Toteutuneet kustannukset, arvio vuodesta 2017 sekä talousarviomääräraha vuonna 2018 ja siitä eteenpäin			0					0
Hankkeen tulot, €:								0
Hankkeen nettokustannus:	0	0	0	0	0	0	0	0
Avustushakemuksen vastaanottaja:	Valtio	EU	Muu, mikä	Valtionperintö				
Avustushakemuksen laatija:								
Syntykö pysyviä käyttökustannuksia?	Kyllä / Ei	Seuranta	Toteuma	Suunnitelma	Erotus			
Mitä: Vuotuiset huoltokulut		Hanke on valmistunut, kk/vuosi		xx/xxxx				
Hankkeen vaikutus käyttötalouteen	€/vuosi			0				
2016								
2017								
2018								
2019								
Arvioidut käyttökust. 5 vuoden kuluttua		Hankelomake jätetään viimeistään lautakuntien talousarvioehdotusten yhteydessä. Ehdotus toimitetaan talouspalveluille.						

Hankkeen nimi on lyhyt ja ytimekäs ja kertoo missä ja mitä tehdään. Nimi ei saa muuttua hankkeen toteuttamisvuosien aikana. Nimi pitää olla sama kuin talousarviokirjassa.

Hankenro avataan talouspalveluissa, kun hanke on hyväksytty kaupunginvaltuustossa. Jos hanke on monivuotinen, niin silloin numero on tiedossa ja se täytetään lomakkeelle.

Kustannuspaikka on aina täytettävä. Kustannuspaikaksi merkitään lopullisen käyttäjän kustannuspaikka. Kun investointimeno aktivoidaan ja poistolaskenta aloitetaan, niin poistot kirjataan kuluksi tälle kustannuspaikalle. Jos investointimeno koskee eri toimintoja, niin erittely eri kustannuspaikoille tehdään viimeistään siinä vaiheessa kun se aktivoidaan.

Kunta-alue, osoite, kiinteistönumero = missä investointi sijaitsee, sekä alue, osoite ja kiinteistönumero

Vastuuhenkilö = kuka on vastuussa hankkeesta

Hankeryhmä = henkilöt, jotka kuuluvat hankeryhmään

Kustannusarvio on sama kuin hankkeen nettokustannus ja samalla sitovuustaso kaupunginvaltuustolle.

Hanke alkaa/päättyy kohdassa ilmoitetaan aloitus- ja päättymispäivä. Niiden on täsmättävä alla olevaan kustannus- ja tulotaulukkaan.

Hankkeen kuvaus kohdassa kuvataan, mitä investointi sisältää ja tärkeimmät toimenpiteet. Esim. ei riitä, että kirjoittaa "koneiden ja kalusteiden hankinta", vaan pitää tarkentaa, mitä koneita ja kalusteita hankitaan. Jos tila ei riitä liitetään lomakkeeseen erillinen liite ja silloin kuvaukseen kirjoitetaan "koneet ja kalusteet liitteen mukaan".

Perustelut kohdassa kerrotaan, miksi investointi on tarpeellinen ja mikä vaikutus sillä on.

Tämän lisäksi kerrotaan, mihin käyttöomaisuusryhmään hanke kuuluu:

- ❖ rakennus
 - uudet ja lisärakennukset (myös rakennusvaiheessa asennettavat kiinteät rakenteet ja laitteet)
 - rakennelmat
- ❖ kiinteä rakenne
 - maarakenteet (kadut, tiet, sillat, puistot, virkistysalueet)
 - pumppuhuoneet ja verkostoon kytketyt säiliöt
 - rakennusten kiinteät rakenteet ja laitteet (esim. jälkeinpäin asennetut hälytysjärjestelmät, ilmastoinnit yms.)
- ❖ peruskorjaus
 - rakennusten peruskorjaukset jotka pidentävät elinikää
- ❖ koneet ja kalusto
 - kuljetusvälineet, autot, kalusteet ja muu irtain omaisuus
- ❖ vesi
 - vesijohtoverkostot ja niiden saneeraus
- ❖ viemäri
 - viemäriverkosto ja niiden saneeraus sekä puhdistuslaitokset
- ❖ hulevesi
 - verkoston kustannukset
- ❖ muut pitkävaikutteiset menot
 - osake- ja vuokrahuoneistojen perusparannusmenot
 - lisenssit
 - osallistuminen valtion tie-, rata- ja vesiväylähankkeisiin
- ❖ maa-alueet
 - maa- ja metsäalueiden, tonttien ja vesialueiden hankintahinta sekä lisäksi erottamis-, lainhuudatus- yms. välittömästi alueen kunnan käyttöön saattamisesta aiheutuneet menot
 - rakennusten purkamismenot kun rakennus puretaan tontin saattamiseksi rakentamiskelpoiseksi uudisrakennusta tai tontin muuta käyttöä varten. Huom. varovaisuuden periaate: tontin arvoksi ei saa tulla luovutus- tai käyttöarvoa suurempi arvo
- ❖ sijoitukset
 - kunnan toiminnan edistämiseksi hankitut arvopaperit
 - kunnan toimialaan liittyvät sijoitukset

Hankkeen kustannuksiin merkitään hankkeen kustannukset vuosittain. Monivuotisissa hankkeissa ilmoitetaan myös edellisten vuosien menot. Ne voi tarkistaa Tanesta tai pääkirjanpitäjältä.

Hankkeen tulot merkitään miinusmerkkisenä sille vuodelle, jonka aikana oikeus tuloon arvioidaan syntyvän. Täytä myös tiedot keneltä rahoitusta haetaan ja kuka siitä vastaa. Yleensä rahoittaja vaatii että hankkeen kustannukset pitää pystyä tilittämään erikseen joten hankkeelle on avattava oma hankenumero. Jos rahoitettava osuus on osa investointia, on se ainakin kirjanpidollisesti eriytettävä

ja avattava sille oma hankenumero. Liitä lomakkeelle päätös rahoituksesta tai lähetä myöhemmin saadusta päätöksestä kopio pääkirjanpitäjälle.

Käyttökustannukset ilmoitetaan vuositasolla 4 seuraavalta vuodelta investoinnin valmistumisesta.

Seuranta kohtaan merkitään koska investointi valmistunut ja lopullinen kustannus sekä erotus kustannusarvioon. Investointi on valmistunut kun se otetaan käyttöön. Pitkät hankkeet tehdään usein eri vaiheissa ja silloin myös ne otetaan käyttöön jokaisen vaiheen jälkeen.

Lomake toimitetaan tämän jälkeen pääkirjanpitäjälle.

3. Tiliöintiohjeet

Investointitositteiden tiliöinneissä tarvitaan tilinumero, kustannuspaikka, hankenumero, ry-koodi ja alv-koodi sekä joskus myös toiminto.

Tilinumero käytetään jotain seuraavista

1100 Maa- ja vesialueet

1102 Kiinteistöjen liittymismaksut (ei-palautettavat esim. sähköliittymä, kaukolämpöliittymä)

1160 Kuljetusvälineet

1161 Veneet ja muut alukset

1162 Autot

1163 Traktorit ja työkoneet

1170 Muut koneet ja kalusto

1201 Tytäryhteisöosakkeet ja -osuudet

1203 Kuntayhtymäosakkeet

1205 Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet

1208 Muut osakkeet ja osuudet

1195 Keskeneräiset hankinnat (Jos mikään yllä olevista ei sovi, niin käytetään tätä tiliä. Kun investointi aktivoidaan, siirretään se kirjanpidon toimesta oikealle tilille.)

Kustannuspaikka ja hankenumero löytyvät Loggenista, taloushallinnon ohjeista.

Ry-koodi valitaan seuraavista

kun kyseessä **Omajohtoinen rakentaminen** eli sellainen rakennustoiminta, jossa kunta kantaa kokonaisvastuun rakentamisesta. Kunta maksaa tällöin muun muassa työntekijöitten palkat sosiaalikulustuksineen eli toimii työnantajana yleensä pääosalle työntekijöitä. Sivu- ja alaurakat (esimerkiksi vesijohtotyöt, maalaustyöt) saatetaan teettää eri yrityksillä, mutta nämä vastaavat vain omasta osaurakastaan.

10 Henkilöstömenot/Palkkamenot

- 11 Henkilöstömenot/Sairasvakuutusmaksu
- 12 Henkilöstömenot/Eläkemenot
- 13 Henkilöstömenot/Työttömyysmaksu
- 14 Henkilöstömenot/ Muut sosiaalimaksut
- 15 Henkilöstömenot/ Tapaturmavakuutukset
- 20 Tarvikkeet/oma rakentaminen
- 22 Palvelut/oma rakentaminen
- 29 Muut menot/oma rakentaminen

kun kyseessä **rakennuttaminen** (Kunta teettää rakennushankkeen ulkopuolisilla urakoitsijoilla joko kokonaisurakkana tai jaettuina urakoina. Kunta vastaanottaa rakennuksen sen valmistuttua eikä toimi työnantajana rakentamisen aikana.)

- 34 Rakennuttaminen

Maa-alueiden, liittymismaksujen, osakkeiden ja irtaimiston koodina käytetään

- 32 Pysyvien vastaavien ostot

Rahoitusosuuksissa käytetään seuraavia koodeja

- 51 Rahoitusosuudet valtiolta
- 52 Rahoitusosuudet kunnilta ja kuntayhtymiltä
- 53 Rahoitusosuudet EU:lta
- 54 Rahoitusosuudet maakunnilta
- 59 Rahoitusosuudet muilta

Alv-koodit ja toiminnot ovat samat kuin käyttötalouspuolella.

4. Raportointi

Investoinnit raportoidaan kolmannesvuosiraporteilla ja tilinpäätöksessä.

Kolmannesvuosiraporteilla (per 30.4. ja 31.8.) ilmoitetaan talousarvioluvut, talousarviomuutokset, toteutunut summa sekä ennuste koko vuodelle. Talouspalvelut tekee alla olevan taulukon osastoittain/tehtäväalueittain ja investoinneista vastaavat käyvät täyttämässä siihen ennusteen.

TALOUSPALVELUT	Kustannusarvio yhteensä	Josta käytetty 31.8.2018 %	Edellisten vuosien käyttö	Talousarvio 2018	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma 31.8.2018	Poikkeama	Ennuste 2018
Kaupunginhallitus									
1821 Koko kaupunki/Osakkeiden ja osuuksien myynti									
Tulot	0	n.a.	0	0	0	0	5 248	-5 248	5 248
Menot	0	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
Netto	0	n.a.	0	0	0	0	5 248	-5 248	5248
7200 Koko kaupunki/Maa-alueiden osto									
Tulot	0	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
Menot	-300 000	11 %	0	-300 000	0	-300 000	-32 202	-267 798	-182 202
Netto	-300 000	11 %	0	-300 000	0	-300 000	-32 202	-267 798	-182 202

Tämän lisäksi tehdään jokaisesta investoinnista alla oleva taulukko.

7200 Maa- ja vesialueiden osto					
Talousarvio 2018, netto	-300 000	Aikataulu	2018	Toteuma 31.8.	-32 202
Tavoite					
Toimenpiteet 2018					
Talouden toteuma					
Arviointi					

Talousspalvelut täyttää talousarviosumman, aikataulun hankelomakkeen pohjalta ja toteuman taulukkoon. Investointivastaava täyttää seuraavat kohdat:

Tavoite kohdassa kerrotaan lyhyesti, miksi investointi tehdään ja mikä on tarkoitus.

Toimenpiteissä kerrotaan, mitä on tehty ja tehdään vielä talousarviovuoden aikana.

Talouden toteumassa pitää kommentoida, jos ei pysytä talousarviosummassa ja/tai monivuotisessa kustannusarviossa.

Arviointi tehdään vasta kun investointi on valmis. Kerrotaan onko investointi vastannut odotuksia ja toiminnalliset tavoitteet saavutettu.

Tilinpäätökseen tehdään samat taulukot, mutta silloin ensimmäisessä taulukossa ei ole enää ennuste-saraketta, vaan ainoastaan talousarvio- ja toteumaluvut.